

VAR DANMARK I KRIG?

Hvis vi var? – med hvem?

hvorfor? – om hvad? – hvordan?

Hvor mange danske deltog i

modstandskampen?

(Under krigen)

En inhabil krigsdeltagers

subjektive, uvidenskabelige – spekulative overvejelser

Tallene er skønnede og mere end upålidelige; det er min subjektive vurdering, men de må opfattes som særdeles positivt vurderet, sandsynligvis i overkanten.

Talene kan være væsentligt højere, næppe mindre; da det er ikke muligt, at få blot nogenlunde pålidelige oplysninger.

Første forhindring er definitionen på en Frihedskæmper.

Loven om erstatning til besættelsestidens ofre bruger flg. som citeres frit efter en elendig hukommelse:

Berettiget til erstatning iflg. loven om besættelsestidens ofre er:

- 1.** Personer, der har deltaget i allieret krigstjeneste.
- 2.** Personer der har deltaget i sabotage og ildkampe, samt været illegale i mindst ½ år.

Modstandsfolk imellem har der alle dage været ret så varierende opfattelser. De ekstreme superhelte kan kun godkende ovennævnte definition og udelukker de mange, som efter min ringe opfattelse har været udsat for samme psykiske belastninger som for eksempel sabotørerne. Det gælder således ikke mindst vore logiværter – folk der hjalp med depoter – transportere osv..

For at finde frem til det samlede tal anvendes opgørelser over krigs-sejlere – dømte – flygtninge i Sverige – Kz- fanger osv.

En opgørelse over de aktive år for år beror på rent gætteri, men kan alligevel give en fornemmelse af udviklingen under krigen.

Ved aktive skal forstås den stående styrke, som på et givet tidspunkt deltog i voldelige aktioner, og hvad dertil var af forbundne opgaver.

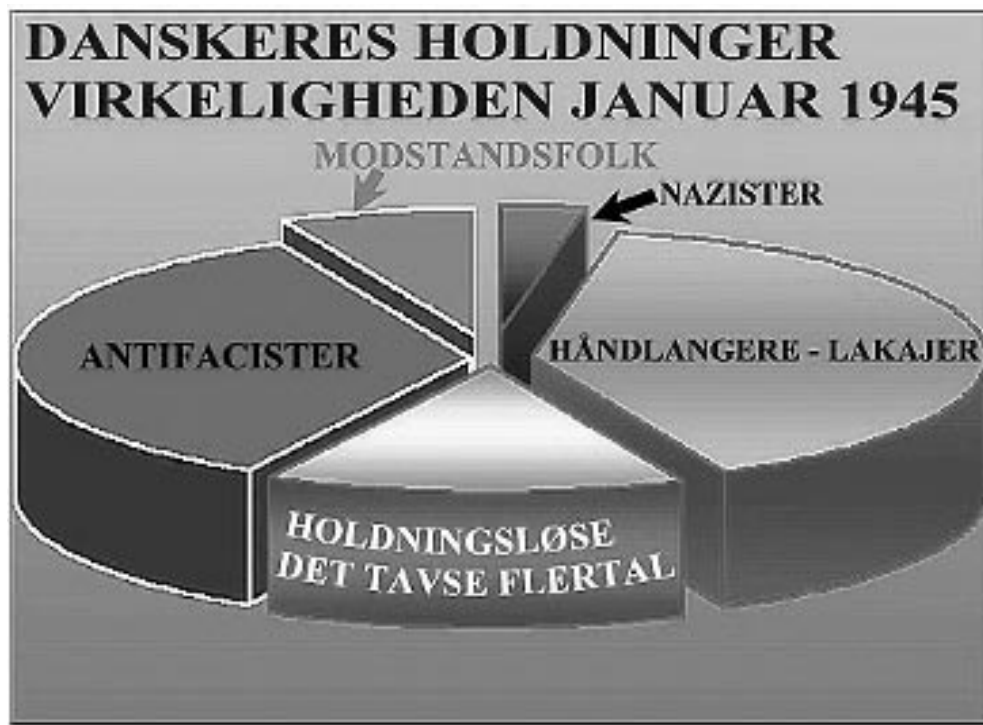
En vigtig kilde er det tyske politi, som for de militære ventegrupper kaldet officersgrupperne havde ret nøjagtige opgørelser over medlems-tal og bevæbning.

Gestapochefen, Karl Heintz Hoffmann anslår, at ca. 44.000 mand var under våben i de militære ventegrupper ved kapitulationen.

Dette tal tvivler jeg af flere grunde på – umiddelbart virker det overdrevent, da oplysninger om antal våben var omkring 20.000.

Et væsentligt usikkerhedsmoment er, at de samme personer i lighed med Tordenskjolds soldater optræder i flere sammenhænge.

Mange bladfolk har givetvis også været medlemmer af de militære ventegrupper osv.

Danske dømt ved danske domstole 9. april til 29. Aug.	3.785
Flygtninge i Sverige 20.000 – minus 6000 jøder;	rest 14.000
Fanger i tyske fængsler	15.000
Søfolk i allieret tjeneste	6.000
Bladfolk-fremstilling af illegale blade	
+ militære ventegrupper	5.000
Illegale politifolk 9.000 – minus 2.000 i K.Z-lejr	7.000
Sabotage + nedkastningsgrupper	1.000
Transportgrupper + efterretningsfolk + andre	500
i alt summa – summarum	52.285

Den stående styrke, som aktionerede, har i 1945 sandsynligvis været omkring ; 800 –1.000 på landsplan

Et forsvindende lille tal, men var der egentlig brug for flere?

Ikke med den ledelse, der eksisterede. Dele af ledelsen forbød aktioner, indførte ferier og sabotagestop, hindrede endog grupperne i at bruge af det oplagrede materiale = den skæve våbenfordeling.

Medlemstallet år for år for BOPAs vedkommende:

1943;		25 – 30 max;
1944;	juli 50;	december – januar 80 til 100
1945;	4, maj klokken 20.15	175.

Jeg har forsøgt uden held at spore sammenhænge mellem sabotagestop, stop for henrettelser, og om der forelå et „gentleman agreement“ mellem tyskerne og dele af modstandsbevægelsens ledelse.

En partisankrigs præmisser

Uanset, hvor meget samarbejdspolitikere og deres tilhængere hyler og skriger, så var Danmark i krig med Tyskland fra den 9. april klokken 04.10.1940.

Vor Grundlov udelukker enhver tvivl: Hvo, der antaster Rigsdagens sikkerhed og frihed, hvo, der udsteder eller adlyder nogen hertil sigtende befaling, gør sig skyldig i højforræderi

Alle aftaler mellem den danske regering og okkupanterne var derfor i strid med vor forfatning og internationale love. Ingen politiker havde kompetence til på egen hånd at træffe aftaler med en fjende. Jurister – eksperter og andet godt-folk har uden at komme til en for almindelige mennesker forståelig forklaring diskuteret og dissekeret lovkomplekser som vor Grundlov og div. Nødrelove.

Samarbejde med fjenden var brud på Folkeretten og vor forfatning og dermed landsforræderi.

Tysklands overfald på Danmark var udover brud på en Ikke-Angrebspagt – en krigsforbrydelse.

Derfor må man, uanset samarbejdspolitikernes ædle motiver og bortforklaringer karakterisere ethvert samarbejde til gunst for fjenden som landsforræderi.

Samarbejdspolitikere valgte samarbejdet af grunde som er belyst flere steder i Temabøgerne. Andre valgte at gå til modstand.

Denne benævnes her, hvor våben anvendes som partisanrig. Modstandsbevægelsens ledelse var Frihedsrådet, som før og efter kapitulationen gik på kompromis med samarbejdspolitikere, velsagtens dets mest fatale fejltagelse.

Retsopgøret kunne have været en moralsk hovedrengøring.

Ville det ikke have været at foretrække i stedet for det kludetæppe, som kompromisserne efterlod? Måske havde vi dermed fået norske tilstande efter krigen. Kunne det have ændret den fremtidige traditionelle danske parlamentariske kompromissøgende gulvtæppe og hundehandlermetodik?

Danmark var i krig.

Modstandsbevægelsen alene førte denne krig. En partisanrig bag fjendens styrker. Partisanrig gav i Danmark som i de andre besatte lande ganske bestemte på forhånd afstukne betingelser og krav ikke kun til dens udøvere men også til befolkningen.

BETINGELSER

Kamphandlinger var og er stadig dikteret af terræn, og underlegenhed i militær udrustning.

Åben krig i militær forstand er ensbetydende med selvmord.

Et af mange eksempler er opstanden i Warszawa.

Jernbanesabotører og nedkastningsfolk måtte operere i åbent terræn, hvorfor deres aktionsmønstre var ganske anderledes end for sabotører i byområder.

For bypartisaner er det lettere at komme ubemærket til og fra aktionssteder og betydeligt nemmere under flugt at bjærge sig i sikkerhed. Måske husker du min angst ved tyveriet af tre ton trotyl og flugten fra toget i Brøndbyerne.

Begge steder opererede vi i åbent bondeland og ville være prisgivet, hvis vi ramlede ind i tysk vejspærring.

Aktionsmønstrene var og er bagholdangreb og snigmord.

For at blive i vor tids jargon

Tyskernes militære magtopbud under Folkestrejkerne var et af flere slet skjulte forsøg på at få modstandsfolk til at gribe til våben.

Styrkerne var selvforsynende med kampmidler.

Leverandør var primært okkupationsmagten.

Partisanerne var i Danmark som i den øvrige verden afhængig af befolkningen. Folkets støtte for eller imod partisankrigen var og er udslagsgivende med hensyn til effekt.

Statsminister Buhl opfordrede sine landsmænd til stikkeri med den begrundelse, at modstandskampen ikke kunne stoppes af myndighederne alene. Han har ret. Modstandskampen blev derfor ført med største skånsomhed overfor vore landsmænd. De få egentlige terrorhandlinger i Danmark, som er sammenlignelige med modstandsbevægelser i andre lande, blev i Danmark begået af overophedede elementer og fordømt som sådan.

Når man fordømmer terror, undlader man helt at rose den danske modstandsbevægelse for ikke at have udøvet terror i nævneværdig grad.

Jeg har kun kendskab til én aktion, hvor sagesløse led skade og den blev fordømt af modstandsbevægelsens øverste organ, Frihedsrådet. (Sprængning i tyskerværtshuset Mokka).

Den danske modstandsbevægelse søgte med alle midler (også med risiko for selv at lide tab) at skåne sagesløse.

Rote Armés gidseltagninger og mord på gidsler, Algiers sprængninger af restauranter og Caféeer, samt de nuværende selvmordsbomber i Palæstina og Irak er blot nogle få eksempler på det stik modsatte med ringe effekt på længere sigt.

Det danske folks (passive), men voksende støtte til modstandskampen er blot et af mange vidnesbyrd om, at modstandskampens taktik og strategi var den rigtige.

Ingen modstandskamp uden likvideringer

I en krig gælder det om at tilføje fjenden sværest mulige skader med færrest mulige tab af egne styrker. Sagt så det ikke kan misforstås, i en krig gælder det om at gøre modstanderens styrker ukampdygtige – det sker ved at pacificere – ved at slå ihjel – aktive krigsdeltagere er derfor potentielle drabsmænd eller mordere.

Når man kritiserer den danske modstandsbevægelses metoder forbigår og undlader man helt og aldeles at vende forargelsen mod det centrale, nemlig: at enhver krigshandling er en forbrydelse, og man glemmer at påvise, hvorledes man ellers kunne stoppe det nazistiske terrorregime.

Jeg fik ind med modermælken, at en gal køter klør man ikke bag ørerne, den afliver man.

Hvis man forbereder sig på at besvare spørgsmålet, bedes man lige forklare formål og hensigtsmæssigheden med de fredsbevarende krige i vore dage.

Kan man ikke det, er det en gold, negativ kritik på Jantelovens kvalitative stade, hvor formålet ensidigt er at nedgøre og håne.

Enhver, der samarbejder med fjenden er et mål – i en partisanrig et oplagt bytte. Dermed er og bliver en af forudsætningerne, at befolkningen er loyal overfor partisanerne, og at angiveri minimeres.

Angivere – stikkere er dermed fredløse. En partisanrig kan ikke føres uden at stikkere uskadelliggøres. Da man ikke havde «opbevaringsfaciliteter», (arresthuse) var der kun én løsning – likvidering.

Alle undskyldninger for, at det troede man ikke, det vidste man ikke osv., og alle romantiske forestillinger hentet fra Westerns eller splatterfilms kan man godt glemme.

Kun romantikere eller idioter gav modstandere en chance.

Lod man stikkere fortsætte af misforståede moralske og humanistiske hensyn, betød det selvmord, og at modstandskampen led skade.

Derfor: Ingen modstandskamp uden likvideringer

Gav man fjenden en chance, døde man som regel af det.

Det gjaldt om at overleve. Døde helte kan ikke bekæmpe nazistisk terror. Eller som en spaniensfrivillig udtrykte det:

«Døde helte, slår ikke nazister ihjel».

Igen går debatten om likvideringer

Igen kritiseres modstandsbevægelsen. Igen benævnes modstandsfolk som mordere og drabsmænd.

Hvorfor drager man igen disse beskyldninger frem? Hvad er motiverne? Hvad overser man? Hvad fortier man?

Hvis interesser tjener man?

Er Likvideringer – mord – drab – mediegunst?

Mummespillets konsekvenser?

Hartvig Frisch hævdede, at de modstandsfolk, der havde foretaget likvideringer var mordere – drabsmænd.

Denne påstand førte med den almindelige mistænkeliggørelse og tilsmudsning af modstandskampens udøvere til, at 12 drabsmænd begik selvmord efter kapitulationen.

De blev af vor offentlige mening overbevist om, at de havde handlet forkert. Deres samvittighed holdt ikke til presset.

Hvorfor slår man ikke fast med syvtommer søm? Uden likvideringer ville der ikke have været en modstandskamp.

Vi havde ikke kunnet gennemføre sabotage overhovedet, hvis ikke der var foretaget stikkerlikvideringer, så enkelt er det.

Men er det ikke netop dette, man beklager? Er beklagelsen udtryk for, at krigen og den nazistiske undertrykkelse var et onde, man måtte affinde sig med og leve med?

Vi var jo neutrale?

Vi var uden for krigen.

Det var stormagternes krig ikke vor.

Vurderes et Danmark samarbejdende med den tyske besættelsesmagt, uden modstandskamp også i dag af det tavse flertal som den bedste og billigste løsning?

Hvis interesser tjener man?

Skader man bestræbelserne på at skabe et sandt demokrati?

Giv eksempel på en krig – uden mord – uden drab

Støtter man bagstræbet og modarbejder man på dristig vis tidligere Statsminister Nyrup Rasmussens opfordring til sit folk om at udvise civil courage?

Nuværende statsminister Anders Fogh Rasmussens fordømmelse af samarbejdspolitikken er udlagt som en undskyldning for dansk deltagelse i krigen i Irak. Men overser man, at hans hovedbudskab var: Vi kan ikke sidde passive på sidelinjen og se til, vi har et medansvar.

Iflg. min ordbog fordømmer han gratisterne.

Styrkes DET TAVSE FLERTAL? Øges mulighederne for en katastrofal forringelse af et vaklende demokrati og farerne for vold for krig?

Beklager man måske inderst inde, at der har været en modstandskamp? En holdning, man er for fej til at vedstå sig?

Kan man forestille sig, selv i sin vildeste fantasi, at en krig kan føres uden tab af liv, uden drab.

Likvideringer – drab – mord – rovmord – aktører

Bogen: EFTER DRABET (af PØK) har skabt en del debat og vakt en del såvel berettiget som uberettiget kritik af modstandsbevægelsens aktører.

I det flg. citeres passager fra denne bog. Fra side 293 til 308 har PØK en samtale med tidligere politiadvokat Volmer Nissen.

Bemærkelsesværdigt er, at denne fremdrager dokumenter fra et brandsikkert pengeskab. Umiddelbart vurderet efter det beskrevne, er der vitale oplysninger, som udover at have været af interesse for skribenten, må have værdi for fremtidig historisk forskning.

Mit formål med at citere udpluk fra bogen bør opfattes som et forsøg på at påvise mangler i dansk historisk forskning og den i Danmark efterhånden herskende, men på afgørende punkter fejlagtige opfattelse af modstandskampens kår, mål, midler og metoder.

Mine egne oplysninger stammer udelukkende fra mit medlemskab af organisationen BOPA, dog vil jeg understrege, at jeg intetsteds udtaler mig på vegne af denne eller andre modstandsorganisationer.

Udtalelserne bygger helt og holdent på egne erfaringer.

Moral – etik – disciplin i BOPA

Om denne adskilte sig væsentligt fra andre modstandsorganisationer, skal jeg ikke vurdere, da jeg er inhabil, men lad mig fremhæve nogle detaljer.

BOPAs ledelse var rekruteret fra den del af arbejderbevægelsen, som man må karakterisere som politisk bevidst, det var skolede folk med erfaringer fra års arbejdskampe og her ligger måske en forklaring på, at disciplin, og krav til kampmoral lå på et noget andet plan end i andre kredse indenfor modstandsbevægelsen.

Et par eksempler: Et af BOPAs medlemmer (Hugo Horwitz, kaldet Uffe) opdager, at de grupper han er tilknyttet foretager kriminelle handlinger. Han rapporterer til ledelsen trods risiko for at blive myrdet af sine «kammerater».

Organisationens reaktion var kontant. Forbryderne blev afhørt og anbragt i svensk fængsel og stillet for dansk domstol umiddelbart efter kapitulationen. (Jeg deltog med min gruppe i arrestationen af dem under krigen.)

Retshandlingen blev omtalt i dagbladene. I en anden af BOPAs afdelinger blev en gruppe afhørt. Det afsløredes, at man i berigelsesøjemed, havde stjålet en flæskesteg og to par skjorter.

Gruppens medlemmer blev afvæbnet og udelukket af BOPA.

Røveriet af 200.000 Kr. fra B. & W. er opklaret

Geringsmændene er fem unge Mennesker, der karakteriseres som sociale Elementer indenfor Frihedsbevægelsen

Volmer Nissen udtaler:

«Ligesom der i den anden ende var unge arbejdere, som blev forargede, hvis nogen lavede noget forkert – jeg havde for eksempel et glimrende samarbejde med et par af BOPA-folkene».

En af Volmer Nissens roller i modstandskampen var at give modstandsfolk sikre oplysninger om personer, der var mistænkt for stikkeri.

Side 294: «Jeg havde adgang til hele politiets registratur, og derfor gav Helge mig af og til nogle navne med ønske om, at jeg skulle sige min mening om den pågældende. Det gjorde jeg så. Og jeg var ikke dummere, end, at jeg bagefter i de illegale blade kunne konstatere, at når jeg havde sagt god for en likvidering af en eller anden, så døde han af det.»

Andet steds: «(Tre navngivne personer) og otte andre mænd fra Dundal-banden blev i september 1947 ved Østre Landsret idømt seks måneders og seks års fængsel for en række røverier...»

Der har således været forsøg fra modstandsbevægelsens side på at sikre sig, at beviser for stikkeri var på plads inden man begik «drab» og at man forsøgte at opklare forbrydelser begået under besættelsen.

Kvaliteten af disse forsøg vender jeg tilbage til.

I tre tilfælde rapporterede jeg om personer, som jeg vurderede burde likvideres. Ledelsen afslog ansøgningen.

Alle tre overlevede krigen

Disse handlinger må kunne dementere, at modstandsbevægelsen (BOPA) kun foretog vilkårlige, uovervejede likvideringer, endog uden ordre eller godkendelse af kompetent ledelse.

En BOPA-gruppe pågreb lederen af Hipos Efterretningstjenestes Svend Stål gruppe. Han ses her under afhøringen. Få timer senere blev han likvideret.

Definitioner?

Hvis «drab» på civile begået af modstandsfolk, uden at der forelå en egentlig kamphandling, defineres som likvidering, og det primære formål var at beskytte – styrke modstandskampen og afværge tab af modstandsfolk, er vi tilbage ved den hidtidige definition i krigens og modernitetens nutidige, noget smudsige form, nemlig, at man slog ihjel, begik drab for at afværge egne tab.

Altså NØDVÆRGE.

Likvidering var nødværge

Likvideringerne kan også have haft et utilsigtet, sekundært mål, det kan man have divergerende opfattelser af, men virkningen var i virkelighedens verden også præventiv – forebyggende, ingen tvivl om det. Måske findes den bedste definition på likvideringer i brugsanvisninger for midler til udryddelse af skadedyr.

Før «inflationen» var tallet af ”likviderede 309. Efter inflationen i visse kredse over 400, men er definition og dokumentation kvalificeret nok?

Gadenedskydninger – tal og baggrund er mere end usikre.

Clearingmord

er langt fra opklarede. Danske terroristers (Frikorps-, Schalburg og Hipokorps) mord også i indbyrdes opgør mere end bidrager til usikkerheden. Hvorfor gør man ikke rede for disse drab? Har man overhovedet sikkerhed for, at nogle af disse drab ikke indgår i de nye tal?

Drab begået af kriminelle bander

Sort Børs (Edderkoppebanden bistået af dansk Krisepoliti) har vel også bidraget til usikkerheden. De bestialske mord på Peter Bangsvej er stadig uopklarede. Eller er de opklaret?

Leifer sagen er berørt i EFTER DRABET af PØK, men hvorfor er disse drab ikke defineret eksempelvis som rovmord, de omtales som drab og kan af de fleste fejlagtigt opfattes som likvideringer.

I kapitlet Kalkede Grave fremkommer politiadvokat Volmer Nissen med sine vurderinger, umiddelbart skulle man vurdere, at forfatteren ud fra dette materiale og sin adgang til lukkede arkiver kunne have dokumenteret et skønnet antal af drab i disse gråzoner, og redegøre for om antallet figurerer i de nye tal som likvideringer af stikkere foretaget af modstandsbevægelsen.

Drab begået for at begrænse nazistisk terror

Figurerer BOPAs og Holger Danskes «mord» for at blive i jargonen på Hipofolk som likvideringer? Hvis de gør, retfærdiggøres det nye tal på 400 mord noget. BOPA udryddede mig bekendt 5 vognladninger Hipofolk.

Hertil kommer andre organisationers «drab» på Hipofolk.

Drab begået i forbindelse med den skæve våbenfordeling.

Er nedskydningen af Løjtnanterne Skou og Crone i tallet 400?

Drab begået af faldskærmsfolk.

Foreligger der udover et kendt tilfælde, oplysninger om drab begået efter ordre fra vore allierede?

Drab på udenforstående under krydsild – vådeskud

Stimmungsbericht

Nogle stikkere blev skudt ved at man simpelthen ringede på døren og sagde goddag, eller f. eks. i et værtshuslokale. Andre blev skudt på åben gade.

Dette indebar imidlertid, at man når skuddene skulle affyres, måtte være sikker på, at kuglerne ikke fløjtede på langs ad gaden. Da vi i det indre København har trukket pistolerne og er klar til at fyre, dukker en kvinde med barnevogn op i skudfeltet.

Stikkeren blev dermed advaret og var ikke siden til at få ram på. Mor og barn overlevede. Måneders jagt havde været forgæves.

I flere tilfælde er personer, der befandt sig i aktionssteders nærhed, blevet ramt af vildt farende kugler. Figurerer disse drab i opgørelsen? Med de ressourcer, (adgang til arkiver) der har været til rådighed ved udarbejdelsen af bogen: Efter DRABET

må jeg konkludere, at en skønnet summarisk opstilling i en skematisk fremstilling af veldefinerede drabsformer, begået med forskellige motiver og baggrund, ville have kunne fjerne min tvivl om forfatterens egentlige hensigt med sit værk.

Ingen kan forvente, at en sådan opgørelse ville være korrekt i detaljen, men et redeligt skøn ville dog kunne give et overblik og i nogen grad have forebygget følelsesladede usagligheder.

Konklusionen burde have været:

I en krig bliver slået ihjel – det er krigens sande væsen. Burde man ikke i højere grad have vendt sig mod netop dette?

Man deler ikke lakridser eller gaver ud. I en krig begår de krigsførende parter fejl, modstandsbevægelsen begik fejl, det er erkendt, men når man uden en konkret dokumentation sætter antallet af drab – likvideringer op fra som hidtil opgjort 309, til 400, tænker man sit. Næste gang er inflationen vel steget – til 500?

Er der ingen grænse? Sabotørerne var blodtørstige – ikke sandt?

At det var almindelige, små, grå borgere, der tog kampen op mod en knusende overmagt, med alt og alle mod sig, med en udrustning de selv stjal – røvede og som sammenlignet med andre krigsdeltageres henhører til kategorier som bøjede søm og slangebøsser.

Det fortier man. Dem stiller man krav til, krav, ingen andre, end ikke vore lønnede, professionelle krigere forsøgte at leve op til.

Modstandsbevægelsens ledelse

Ledelsesstruktur, kompetence og kommandoforhold var ikke noget, der forelå fikst og færdigt før den 4. eller 5. maj. Den blev først organiseret efter kapitulationen og da ikke i en form, der kvalitativt kan betegnes som sammenlignelig med et velordnet samfunds.

Krigens vilkår stillede krav og gav problemer. Dertil skal lægges, at landet og dets befolkning, uanset, hvad man tror, mener og tænker i dag, havde været igennem fem års beskidt krig.

Kommunikationsproblemer

Husk lige, at selv i krigens sidste dage kunne modstandsfolk dø af at have kompromitterende, skriftligt materiale på sig, hvis de blev anholdt. Derfor var skriftlige meddelelser sjældne, aldrig skrevet på krydsfiner eller papkarton men på tyndt papir, som let kunne skjules og i nødsfald fortæres eller skylles ud i et lokum.

Mundtlige overleveringer var sikkerhedsmæssigt det bedste udgangspunkt for at overleve, men ret så «fortolkningsfrie».

En mistet kontakt opefter i systemet gav forsinkelser og var gentagne gange næsten umulig at genoprette.

Tidsfaktoren har i talrige tilfælde spillet en afgørende rolle og har bevirket, at grupper har været tvungne til at handle på eget initiativ.

Det almindeligt forekommende dogme om, at Frihedsrådet og dets organer har haft en ledelsesform, der på afgørende vis også i detaljerne har ledet aktionsgrupperne, er en af krigens mange myter.

Sandsynligvis opfundet af personer i Frihedsrådet af prestigemæssige årsager. Myten afvises indirekte af Gestapochef Karl Heintz Hoffmann, der beretter om de fejlslagne forhandlinger mellem tyskerne og danske repræsentanter om indstilling af Schalburgtage, clearingmord til gengæld for modstandsbevægelsens ophør med sabotager og likvideringer.

Dette gentleman-agreement» strandede på, at man ingen kontrol havde over de «forvildede». De «forvildede» var senere statsminister H.C. Hansens noget nedladende, men yndede betegnelse for aktive modstandsfolk, at udtrykket også bruges af gestapochefen indikerer et eller andet, men hvad?

Et dogme eller rettere en myte mange har troet på var, at der i ledelsesstrukturen var indbygget domstole, som på kvalificeret vis behandlede sagerne, før den endelige dødsdom blev afsagt.

Intetsteds har jeg fundet belæg for denne myte.

Partisaner er pga. kommunikationsforholdene ofte tvunget til at handle på egen hånd og på eget initiativ. Situationer kunne true enkelte medlemmer eller organisationen.

Derfor måtte man handle her og nu.

At forfatteren til «EFTER DRABET» grundigt afliver myten, skal han have tak for. Når jeg efterlyser en oversigt over de forskellige former for drab, kan det opfattes som en negativ kritik, opfat det som en positiv tilkendegivelse, fordi bogen trods alt utilsløret viser, at kredse indenfor vort offentlige system lagde hindringer i vejen for opklaring.

Her savnes dog en redegørelse for disse kredsers motiver.

Ikke beordrede likvideringer?

Overløbshandlinger – et tag selv bord?

Efter krigen førtes en injuriersag mod dagbladet Land og Folk.

Dette havde «skamløst» fremstillet en plakat, hvor officer Schjødt Eriksen efterlystes for mord. Baggrunden var den skæve våbenfordeling, et fænomen, der skyldtes at dele af modstandsbevægelsen, helt præcist officersgrupperne tilbageholdt og endog forhindrede, at kampmidler blev tildelt de aktive modstandsgrupper

Holger Danske og BOPA.

Løjtnanterne Knud Skou og Erik Crone havde forsøgt at modsætte sig dette forræderi. Schjødt Eriksen og Hjalff bad under falske forudsætninger Holger Danske om at likvidere de to hædersmænd.

Skou blev dræbt og Crone såret.

Sidstnævnte blev kort efter arresteret af tysk politi, antageligt stukket, (af hvem? Gæt engang) og henrettet. Sagen er omtalt her, i Nørgårds tre bøger og i dagbladet Information.

Her foreligger således en fuldt dokumenteret likvidering foretaget på ordre af selvbestaltede retfærdighedsvogtere.

Drabene blev begået uden ordre fra modstandsbevægelsens ledelse, som Schjødt Eriksen og Hjalff modarbejdede.

Har man omtalt denne forbrydelse?

Hvis ikke vil en begrundelse have interesse.

En af «medgerningsmændene» til disse drab, en modstandsmand har jeg talt med igennem årene.

Han var ikke, og blev aldrig en skydeliderlig lystmorder.

Han var et helt igennem besindigt, hæderligt menneske, der fik et mere end kummerligt liv i selvbebrejdelser over at have begået en fejl, der udelukkende skyldtes andres bedrag og forræderi.

Hans skæbne omtales aldrig.

Han fik en levende begravelse.

Undskyld mig, det ikke bare lugter, det stinker

Påstande om, at likvideringer skulle være foretaget uovervejede i et øjeblikks impulsive, følelsesmæssige overløb af had og raseri, vidner kun om, at man ikke aner, ikke kender en partisankrigs vilkår og end ikke gider sætte sig ind i de forhold, der rådede.

Når også dette forties i den hidsige debat, kan begrundelsen da ligge i, at det ikke tjener formålet, nemlig at beskrive samarbejdspolitikernes sande ansigt?

Når disse fuldt opklarede drabs bagmænd ikke er retsforfulgt, er forklaringen da, at samarbejdspolitikere ville komme frem i dagens klare lys fra gulvtæppernes mørke?

Hvis man kan give en forklaring vil jeg være taknemmelig.

Før det første kender jeg ingen, der mod sin frie vilje har foretaget likvideringer.

For det andet gav timer, dage, ugers jagt og venten på at komme på skudhold og få det ubehagelige job overstået, mere end rig lejlighed til, at hver enkelt havde mere end tid nok til at overveje sin beslutning om at blive «drabsmand» og til at trække sig ud af foretagendet.

Stimmungsbericht

I min hukommelses dunkle kroge dukker flg. op.

Måske kan det belyse noget af problematikken.

Lille Svend beder mig i eftersommeren 1944 deltage i en husundersøgelse. Hvis man fra Istedgade drejer ned ad Skydebanegade, lå opgangen på højre hånd. Lejligheden på anden sal til venstre.

Vi brød ind, hvordan husker jeg ikke. Entredøren var indvendigt monteret med en jernplade, tykkelse ca. 4 – 5 mm.

Hjemmet var nydeligt, her var ikke støvet, sandsynligvis havde mennesker opholdt sig her for ganske nylig.

På meget kort tid væltede vi ting og sager ud af reoler, skabe og skuffer. I dette kaos træder jeg bagud og kan endnu høre knasen og piven fra en violin, jeg trådte sønder.

Vi havde ingen dækning på gaden. Aktionens værdi i forhold til risikomomentet har jeg sandsynligvis velsignet Lille Svend med. Fra dette tidspunkt og krigen ud deltog jeg ikke i husundersøgelser eller likvideringer.

Hvorfor ikke? Nu kunne den store dreng ikke opsøge et rådgivningskontor, søge krisehjælp eller bede om psykologbistand.

Som så ofte før måtte han på egen hånd med den medbragte lommem filosofi finde sit ståsted, sine holdninger, sine grænseværdier.

Vor handlemåde, vor indtrængen i et privat hjem overskred mine tærskler. Givetvis har jeg sagt fra, og man har lige så givet taget det til efterretning. Et stille håb, som de fleste nærede, tror jeg, var, at en kammerat var tættere på «ofret», når «drabet» skulle begås, så man selv slap.

Husk min skildring af mødet med Lille Svend ved Kvæsthusbroen, hvor han bekymret spørger, er du syg, John?

Rystende af kulde siger jeg, nej, trækker en støvle af og viser ham de pjaskvåde aviser, som støvlerne var foret med.

Bogstavelig talt var jeg krigsdeltager med absolut våde og kolde fødder både fysisk og psykisk.

Nævnt er ikke: at antallet af stikkere af skribent, hidtil uimodsagt i Danmark blev opgjort til 15.000; at chefen for Gestapo, Karl Heintz Hoffmann har berettet, at Danmark var det af alle besatte lande, der havde flest Vertrauensmänner. (Stikkere).

At der var en eller to barakker i Frøslevlejren, hvor stikkere kunne putte sig under tysk beskyttelse, når de følte, at tilværelsen blev for lummer. At prisen for at stikke en dansker varierede fra en håndfuld bajere til 100 kr.

For sølle 500 kr. blev seks BOPA-folk stukket.

Resultat? 2 døde. 4 fik tilladelse til at opholde sig i KZ-lejr.

Invitation til afhøring på Københavns Politigård

Anledningen var, at vort offentlige system ønskede min deltagelse til opklaring af, om en hændelse var: En «lovlig krigshandling» = likvidering = drab.

Rapportens overskrift: Revolverdrab

Mit hukommelsessvigt var udpræget, men vi fik dog nødtørftigt strikket en rapport sammen. Jeg rapporterede til BOPAs leder Børge Brandt Denne har givetvis reageret.

Dette element, at jeg og næppe heller andre BOPAfolk med baggrund i vore dyrekøbte erfaringer fra den just overståede krig, nærrede den ringeste tillid eller tiltro til vore myndigheder og vort offentlige system er hidtil overset eller bevidst fortiet.

Disse figuranter var i det store og hele de samme fordækte personer, der havde kostet kammeraters liv og påført andre kammerater usigelige lidelser, er og vil formentlig forblive uomtalt og dermed ukendt for offentligheden.

Stikkeres motiver?

Nogen var vel idealister – fuldblods nazister og forbandt bekæmpelse af kommunismen som værende lig med bekæmpelse af modstandsbevægelsen.

Andre kan være ledet af jalousi – hævnmotiver.

Gridskhed – de lette penge fristede nok de fleste. Tankeløs tom snak var meget ofte, hvad jeg karakteriserer som indirekte stikkeri.

Hvilke motiver ligger bag omtalen af likvideringer?

Er motiverne de traditionelle? Kan alle se – høre mig. Hvad er der penge i? Hvad sælger? Eller futter man rundt med en forløjet romantisk forestillingsverden om en krigs realiteter?

Lad mig endnu en gang slå fast:

Uden likvideringer

havde der ikke været en modstandskamp.

Det kan man så beklage, idet man klynger sig til Janteloven og de kloges philosophia om, at det billigste er at mele sin egen kage.

At denne philosophia koster selvrespekten og lader personen dumpe ned i en amoralsk sump, skal ikke udpensles her.

Hvilke teknikker bruges?

Fortielse – mistænkeliggørelse – forvridninger – forvanskninger er de billigste – på kort sigt – derfor de mest anvendte metoder af fortalere for samarbejdspolitikken og vort parlamentariske system dengang og i dag.

Men mest bemærkelsesværdigt, er dog dansk presses omgang med ytringsfriheden, al den stund, det kan dokumenteres til ulidelighed, at indlæg, der ikke passer med den cementerede forherligelse af samarbejdspolitikken bortcensureres og tilbagesendes med et desværre.

Dokumentation?

Via de kilder, (Frit Danmarks Hvidbog, Besættelsestidens Fakta) der er mig forundt adgang til, har jeg forsøgt under denne udarbejdelse at tælle antallet af likvideringer, clearingmord, gadenedskydninger og eventuelle kriminelle drab.

Optællingen foreligger som diagrammer i mine bøger. Formålet er: at give overblik – vise tendenser, vise den eskalerende voldsspiral.

Set igennem en gammel mands briller, er det for mig i dag åbenbart, at retsopgøret med de danske landsforrædere ville have været mere retfærdigt, hvis man som i Sydafrika under ledelse af biskop Desmond Tuto havde ladet forbryderne stå frit frem og tilstå deres forbrydelser.

I modsætning til krigsforbryderdomstolen i Nürnberg efter Anden Verdenskrig havde man i Sydafrika på forhånd vedtaget, at alle, uanset hvilke forbrydelser mod menneskeheden, de havde begået, ville de ikke blive straffet.

Formålet var at afsløre overgrebene, finde sandheden og søge forsoning. Ved denne ikke voldelige fremfærd søgte man at stoppe ethvert tilløb til yderligere vold, der kunne være forårsaget af hævn og af angstfølelser.

Sandheds- og Forsoningskommissionens høringer under ledelse af Desmond Tutu bragte nye rædselsberetninger for dagens lys. En sådan forsoning var ikke mulig i 1945, dertil var hadet for voldsomt og vi mennesker for primitive. De foretagne henrettelser i Danmark er et af de bedste argumenter mod dødsstraf.

Men var en krigs eftervirkninger – et ubændigt had – tiden og udviklingen til det?

Hvilke teknikker bruges?

Fortielse - mistænkeliggørelse – forvridninger – forvanskninger er de billigste – på kort sigt – derfor de mest anvendte metoder af fortalere for samarbejdspolitikken og vort parlamentariske system dengang og i dag.

Men mest bemærkelsesværdigt, er dog dansk presses omgang med ytringsfriheden, al den stund, det kan dokumenteres til ulidelighed, at indlæg, der ikke passer med den cementerede forherligelse af samarbejdspolitikken bortcensureres og tilbagesendes med et desværre.

Retsopgøret?

I krigens sidste dage diskuterede vi den fremtid, der ventede os, hvis og såfremt vi overlevede. Vore forventninger var dengang, at hvis vi overlevede krigens vanvid og slap for at komme i spjældet for vore udførte terroraktioner, skulle vi være glade og taknemmelige.

Hvad skete?

Hele Danmarks befolkning stod i nogle dage jublende på vore skuldre, i et forsøg på at skabe et vidnesbyrd om, at det havde været et enigt kæmpende folk. Da jubelen havde lagt sig, blev vi smidt ud med opvaskervandet. Befolkningens og vor opfattelse af retsopgøret var fyldt med mistro og manglende tillid til vore politikere.

Strejkerne, der fejdede over landet i befrielsesdagens nedgangssol er vidnesbyrdet. Men alligevel troppede modstandsfolk op til afhøringer hos dansk politi, for at man kunne give sit bidrag til opklaring af, hvad der var aktioner udført af modstandsbevægelsen og hvad der var simpel kriminalitet.

Første afhøring:

Københavns Politigård august 1945

I 1944 måske først i 1945 havde vi tømmt Elite Cykler i Kompagnistræde i København for cykler, førkrigsdæk og slanger.

Rapportens overskrift: Revolverrøveri. Jeg oplyste den omtrentlige mængde, vi havde «røvet».

Til min undren faldt det ikke et sekund min begavede politibetjent ind, at det var mere end bemærkelsesværdigt, at et firma, mistænkt for nazistisk virksomhed, sandsynligvis havde bedrevet sortbørsvirksomhed med disse anseelige lagre af førkrigsvarer på et så relativt sent tidspunkt af krigen.

Til min forbavselse kunne jeg registrere, at hans åndelige virksomhed udelukkende bestod i at brygge et anklageskrift sammen mod mig, og at en undersøgelse og dermed anklage mod firmaet for sortbørs end ikke strejfede ham.

At panserbassen ikke havde begreb om en partisankrigs vilkår undrede mig dog ikke. Cyklen var som i Vietnam et vigtigt våben i partisankrigen. Ingen cykler – ingen partisankrig.

En kammerat blev henrettet maj 1944. Årsag: Punktering.

Måske har betjenten ikke forstået vilkårene i en modstandskamp eller rettere en partisankrig.

Systemets officielle begrundelse for at undlade at grave i møddingen? Hensynet til involverede, såvel likvidatorerne (drabsmændene) og de likvideredes efterladte udelukker videre undersøgelser.

Systemets uofficielle begrundelse for at undlade at grave i møddingen? Efterforskningen af drab under besættelsen blev underlagt Ministeriet for særlige anliggender med Frode Jacobsen, socialdemokrat, medlem af Frihedsrådet og minister Per Federspiel, kasseimester for modstandsbevægelsen.

Alle efterforskningsager skulle passere disse herrers bord.

Blev sagen behæftet med en karakteristik, som: «Lovlig krigshandling» blev videre efterforskning stoppet.

Hvilke sager, hvor videre efterforskning er stoppet og deres antal, foreligger ikke oplyst, det kunne dog have en vis interesse.

Om undersøgelsernes praksis foreligger udtalelse fra Volmer Nissen. I EFTER DRABET si 306, afskrift:

«Det var altid et skøn, hvornår man bare kunne slå en streg over en sag. Federspiel mente, at det var fornuftigt at slå nogle store streger over temmelig mange sager.

Derfor blev Trolle (statsadvokat) og Federspiel uvenner.

Trolle kom tilbage fra sine møder med Federspiel og refererede deres møder, men det kom aldrig frem offentligt.

Efter Trolles mening blev der kalket alt for mange grave».

«Kalket grav? Hvad betyder det»? «At drabssager bliver henlagt uden yderligere efterforskning. At der bliver lagt låg på».

Si.307 «Men hvem var stærkest? Trolle eller Federspiel»?

«Trolle turde ingen røre, for på grund af sin position under besættelsen vidste han alt for meget om for mange».

Det danske samfund afskar sig således fra at få opklaret de forbrydelser, man i dag beskylder modstandsfolk for at have begået.

I kraft af inkonsekvens, lakajtjenester under samarbejdsregeringen, og sin i øvrigt holdningsløse handle måde, blev snavset fejlet ind under gulvtæpperne.

En forsvarsmekanisme?

**Er DEN NEGATIVE OMTALE AF
MODSTANDSBEVÆGELSEN =
DEN INDRE SVINHUNDS SORTE TALE
OG UDTRYK for skam af et format,
så man ikke tør se sig selv i spejlet?**

**Vigtigst af alt, er vel spørgsmålet om de virkninger,
kritikken får i fremtiden?**

**Hvordan skal unge i dag forstå
de forvirrende meldinger?**